

KÉPES LEVELEZŐLAP

A KÉPESLEVELEZŐLAP-GYŰJTŐK EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA

2022. III. negyedév

XXXV. évfolyam 3. szám

Gyűjtési tematikák: hungarika

Horváth Zoltán új kiállítása a kecskeméti
Katona József Könyvtárban – és a baon.hu hasábjain
(megtekinthető: augusztus 30-ig)

A hónap végéig nézhetik meg az érdeklődők
Horváth Zoltán képeslapgyűjtő „A
Csárdáskirálynőtől a Rubik-kockáig” című magyar
vonatkozású, külföldön kiadott képeslapokat és
hanglemezeket bemutató tárlatát a Katona József
Könyvtárban. A kiállítás nagyobb részét a
képeslapok adják, de azokon kívül jó néhány
hanglemez is helyet kapott.

A CSÁRDÁSKIRÁLYNŐTŐL A RUBIK-KOCKÁIG

Magyar vonatkozású,
külföldön kiadott
képeslapok és hanglemezek

Válogatás
HORVÁTH ZOLTÁN
gyűjteményéből

A kiállítás megtekinthető
a Helyismereti gyűjteményben
a könyvtár nyitvatartási idejében
2022. augusztus 2. és augusztus 30. között

– A hungarika témaköre pár éve foglalkoztat. A
magyar vonatkozású külföldi lapokból néhány már
korábban is volt a gyűjteményben, de két éve
tudatosan kezdtem keresni őket. Börzéken,
bolhapiacokon, aukciós oldalakon és külföldi

levelezés útján szereztem sok új értékes darabot –
mesélte a gyűjtő, aki civilben angoltanárként
dolgozik a Kandó Kálmán Technikumban.

Forrás: baon.hu. Fotó: Sebestyén Hajnalka

– Segítség volt számomra, hogy az érem- és a
bélyeggyűjtők körében már évtizedek óta népszerű
e témakör, például a kecskeméti Leányfalusi Károly
numizmatikus könyvet is írt erről. A
képeslapgyűjtők között azonban még senki nem
foglalkozott a hungarikával ennyire mélyen, mint
most én – tette hozzá.

– Jelenleg valamivel több, mint húsz témakörben
vannak hungarika képeslapjaim, mintegy ezer
darab. Ezekből négy olyan témakört választottam a
tárlatomhoz, melyek a legérdekesebbek és
leglátványosabbak. Sokszor meglepődöm, hogy
külföldi országok adtak ki olyan képeslapot
házánkról, amilyent még mi sem.
Például látható a kiállításomon olyan lap, mely
Szingapúrban készült, és harminc kis képen
bemutatta a legismertebb magyar értékeket, a
Rubik-kockától a magyar vizslán és gulyáslevesen
át a Parlamentig – jegyezte meg a gyűjtő, aki húsz
év alatt több, mint hetvenezer képeslapot gyűjtött
össze.

A kiállítás egyik fő csoportja a magyar történelem
és kultúra. Láthatjuk például a vatikáni magyar
kápolna Szent István-szobrát és magyar szenteket

megörökítő képeslapokat. Emellett több országban is kiadtak híres magyarokat, mint Kossuth Lajost vagy Petőfi Sándort ábrázoló lapokat. Jó néhány külföldi lap pedig a jellegzetes magyar dolgokat népszerűsíti, bemutatva általa, miről is híres az országunk. Ami érdekes, hogy a hatból ötön ott van a Rubik-kocka.

– Egyik legértékesebb sorozatom 1898-ból származik. Németországban készült, és a 19. század híres személyeit mutatja be. A képeslapokon több száz híresség között négy magyar is helyet kapott: Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Jókai Mór és Munkácsy Mihály – árulta el a gyűjtő.

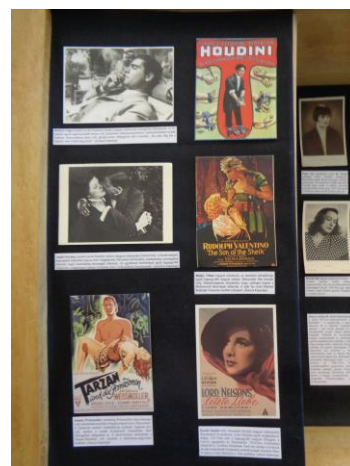
A tablóról készült képek forrása az Egyesület facebook-oldala

A könyvtárban látható kiállítás második témaköre a közlekedés. Valamennyi külföldi lap ismert magyar járműveket mutat be, ilyen például bolgár vagy német utakon az Ikarus-busz, a megyénkben is jól ismert Dutra-traktor, a Malév-gépek vagy a MÁV-mozdonyok.

A harmadik témakör a filmek világa. Néhány lap Berlinben az 1920-30-as években híressé vált magyar színészeket mutatja be. Akadnak természetesen

olyan képeslapok is, melyek Hollywoodba kalauzolják el a látogatókat magyar származású színészek és rendezők által, Tony Curtistól Kertész Mihályig.

A negyedik témakör a magyar gasztronómiát idézi meg. Amerikától Németországon át Olaszországig híres magyar éttermeket ábrázol néhány lap. Ezek mellett ismert magyar ételeket receptekkel is megörökítettek képeslapokon, mint például a rigójancsit vagy a hortobágyi palacsintát.

– A hungarika képeslapok gyűjtése közben meglepődtem, hogy Bartókról és Kodályról milyen kevés külföldön kiadott képeslap létezik. Könnyebben találtam róluk külföldi bakelit lemezeket, így a lemezborítók szépsége miatt ezekből is vásároltam. A könyvtárban látható tárlatomat ezen lemezekkel tettem teljessé.

A komolyzene mellett a könnyű műfaj is képviselteti magát: operett, cigányzene, pop- és filmzene is helyet kapott a tárlaton – részletezte a gyűjtő, aki végül elárulta, hogy folytatja a

hungarika témájú képeslapok gyűjtését. A cél, hogy minél több országból sikerüljön szerezni, „megmenteni” ezekből a ritkán előforduló lapokból, melyek a magyar emberek és a magyar kultúra emlékeit, értékeit és hatását tükrözik a nagyvilágban.

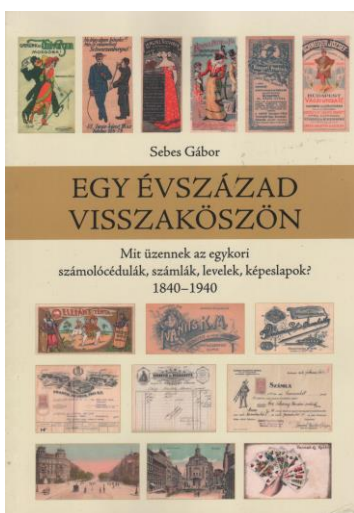
SEBESTYÉN HAJNALKA

Könyvajánló

Egy kötet, mely déd- és ükszüleink világát idézi

Sebes Gábor *Egy évszázad visszaköszön* című könyve idén jelent meg, amit örömmre az év elején már kézbe is vehettem. Az alcím „Mit üzennek az egykori számolócédulák, számlák, levelek, képeslapok? – 1840–1940”, ami sejteti is, hogy itt a képeslap mint a sok különálló kategóriájú papírrégiség egyike jelenik meg. Vagyis nem csupán képeslapos könyv, hanem az is. Ennek a megközelítésnek személy szerint nagyon megörültem, hogy valaki – ugyanúgy gyűjtőként és a korszakot kutató érdeklődőként – a nagy egész részeként tekint a levelezőlapokra, nem az egyetlen, gyűjtésre érdemes fókuszpontként.

Személyes hangvételű bevezetőben olvashatjuk, a szerző hogyan került közel egyes régiségekhez, majd magához a gyűjtéshez, mit tart ő említésre méltónak, kihangsúlyozva, hogy véletlenül sem tudományos alaposságú művet szeretett volna készíteni, sokkal inkább egy, a múlt szeleteibe bepillantást engedő szórakoztató kötetet.

(szükségpénzek, számlák, bélyegek és újsághirdetések mellett).

A *levelezőlap gyermekkor* című fejezet mellett – és a teljesség igénye nélkül – külön oldalakat kapott Klösz György munkássága, a hadifogság egyes kordokumentumai, az osztálysorsjáték, azok közül is Török A. és Társa, akiknek a munkásságát a milleniumi képeslapsorozaton is viszont láthatjuk egy-egy börzén vagy aukción (és itt remek háttérinformációkhoz juthatunk a Török Bankház munkásságához).

Szó esik a Kossuth- és az Almásy-bankókról, az ún. Zeppelin-levelekről, korai adóslevelekről, levélzáró bélyegekről, egyszóval mindenről, ami csak régi és papír.

Aki kitekintene a papírrégiségek széles palettájára, korabeli anekdoták, kultúrtörténeti érdekességek és gazdag illusztráció segítségével teheti ezt meg, ha elolvassa Sebes Gábor eme könyvét. Bátran ajánlom!

PAPP MIKLÓS

Az első fejezetek (igazából a kötet majd' kétharmada) a számolócédulák világán keresztül a reklám sokszínűségét tárják eléink. S noha látszólag nem, vagy alig kerülnek szóba a képeslapok, az illusztrációk között egyre-másra láthatunk azokat is

A képeslapok jövője – a jövő képeslapjai?

A Magyar Posta újragondolta a képeslapkiadást

Az idei éves szombathelyi gyűjtőtalálkozónkon Steiner Józsefné Ilona gyűjtőtársunk megkeresett (melyet ezúton is köszönök neki), hogy egy, a Magyar Posta jóvoltából napvilágot látott újtásról számoljon be. Ez az újtás pedig nem volt más, mint egy olyan ajándék, amelyet az egyik unokája és az ő barátja küldött neki egy külföldi útjukról. Ajándék, mert egy képeslapgyűjtőnek igenis örömet tud okozni, ha egy képeslapon a szeretteit látja viszont. Ez pedig egy egyedi, színes képeslap volt.

A *Sender!* nevű telefonos applikációt letöltve (nem, ez nem egy cikkbe ágyazott fizetett hirdetés) a Posta lehetővé teszi, hogy saját képekkel, megadott

szöveggel egy, a bélyeg helyén „E-posta – elektronikusán bérmentesítve” feliratú boríték,

benne pedig az egyedileg legyártott képeslap induljon útnak. Ráadásul kedvcsinálónak az első képeslapot ingyen van lehetőség elküldeni.

Az interneten megpróbáltam utánanézni, de a szűrőpróbaszerűen megvizsgált országos posták között nem találtam olyat, ahol ez a szolgáltatás

már élne (ettől függetlenül nem kizárt, hogy van ilyen).

Más, üzletszerűen hasonló szolgáltatást nyújtó oldalak léteznek (pl. a canva.com/postcards oldalon egyedibbnél egyedibb képeslapokat készíthetünk és akár küldhetünk is házhoz, annak megfelelő anyagi vonzattal), de ez a fajta tömegessé tétel valóban egy – remélhetőleg – népszerűbb kikaput jelenthet, már ami a mindenkori lapkiadást illeti.

Valóban egyedi darabok készülhetnek és készülnek, még ha borítékon belül is járják be a világot.

PAPP MIKLÓS

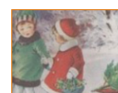
Felhívás

Ajánló

KÉPESLEVELEZŐLAP KÖNYVEK - ALBUMOK

1. A Balaton keleti kapuja (Balatonfüzfő, Balatonkenese, Balatonakaratya régi képeslapokon és fotográfiákon (Szinbád kiadó Várpalota 2001.) A másik Budapest képeskönyv az elő(é) városokról Válogatta és szerkesztette Fodor Béla és Horváth Tamás (1999)
2. A régi Magyarország Képeslapokon (2003) Osiris Kiadó
3. A Régi Salgótarján képes levelezőlapokon (Balassi Bálint Könyvtár Salgótarján 1996)
4. [Ács Zsuzsanna – Vas Ágnes: Balassagyarmat régi képeslapokon](#)
5. Apró Ferenc: Szegedi képeslapok, a képeslapok Szegedje (Grimm kiadó Szeged 1999.)
6. [B. Gál Edit – Guszmáné Nagy Ágnes: Gyöngyös régi képeslapokonA századfordulótól – 1948-ig](#)
- 7.

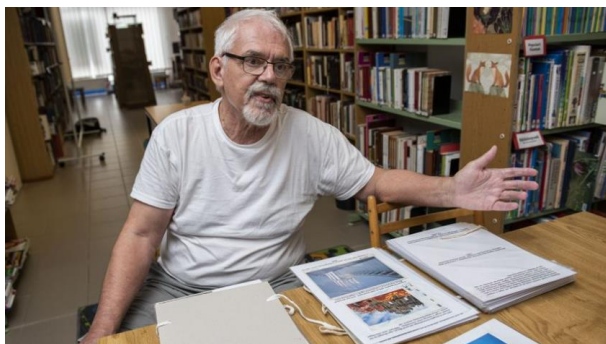
Kedves Gyűjtőtársak! Az idei éves találkozónk közgyűlésén elhangzott, hogy hasznos lenne összegyűjteni a képeslapokról szóló kötetek minél

teljesebb listáját, amelyet akár mellékletként postai úton is kiküldenénk a tagoknak, gondolván azokra is, akik digitálisan nem tudnak hozzáférni. Kérjük mindazokat, akiknek van internetes hozzáférése, hogy az egyesületünk honlapján található, jelenleg közel száznyolcvan kötetet számláló listát nézzék meg, és írják meg emailben az onnan hiányzóakat! (A képeslapgyujtok.hu oldal „Ajánló” fülén található a felsorolás.) Azon gyűjtőtársaink, akiknek ez a lehetőség nem adott, nyugodtan jelezzék postai úton azokat a köteteket, amelyek megjelenéséről újonnan szereztek tudomást – vélhetően ezek még nem szerepelnek az említett helyen.

Képeslapok a világ minden tájáról

Beszélgetés Sáros Istvánnal egy, Kínát bemutató kiállítása kapcsán (forrás: feol.hu)

A képeslap valamikor nagy divat volt. A századelőn, de még a 70-es években is küldtünk a nyaralásról, ha születésnapon, névnapon fel akartunk

Forrás: Fehér Gábor / Fejér Megyei Hírlap (feol.hu)

köszönteni valakit, vagy boldog karácsonyt akartunk kívánni. De akkor is írtunk lapot, ha csak hírt akartunk adni magunkról. Manapság a kommunikáció ezen formája háttérbe szorult, ám vannak, akik gondosan összegyűjtötték a színes képeslapokat.

Közel hét évtizede gyűjti a színes és fekete-fehér képeslapokat a világ minden tájáról Sárosi István. Majd hatvanezer darab van a birtokában, aminek azonban csak egy részét vásárolta saját maga utazásai során – olyan egzotikus helyeken is járt,

mint India, Vietnám, Kambodzsa, Nigéria –, vagy amikor meglátott egy-egy szebb darabot. A gyűjtemény többségét érthető módon olyan lapok adják, amelyeket úgy kapott, például költözéskor találtak meg a lakásban a sufniban vagy a ház padlásán.

Forrás: Fehér Gábor / Fejér Megyei Hírlap (feol.hu)

– Szerencsére vannak még jóérzésű emberek, akik tudják, hogy ezek értéket jelenthetnek valakinek, ezért az összegyűjtött, elrakott lapok nem a kukában vagy a tűzben végzik. Természetesen az ismerőseim is, akik tudták, hogy a képeslapgyűjtés a hobbim, hoztak nekem képeslapokat az utazásaikról, itthonról és külföldről egyaránt – mesélte István, aki számára így vált lehetővé többek között az is, hogy Székesfehérváron a Vörösmarty Mihály Könyvtár Tolnai úti Tagkönyvtárában csak Kínát ábrázoló lapokból 215 darabot állítson ki.

Ezzel kapcsolatban annyi kulisszatitkot elárult a gyűjtő, hogy az utolsó néhány, modern Kínát ábrázoló lapot nem sokkal a kiállítás előtt küldték meg neki a kérésére, egyenesen Kínából. A tárlat egyébként a hónap végéig a könyvtár nyitvatartási idejében még megtekinthető. [Ti. július – a szerk.]

Azt tehát tudjuk, hogyan gyűlte össze a lapok, ám arra a kérdésre, hogy kezdődött a gyűjtési szenvedély, azt mondta, már nem emlékszik.

– Tudnék elméleteket gyártani, de nem tartom fontosnak. Egy biztos: édesanyám elmondása

alapján már általános iskola harmadik osztályában gyűjtöttem a képeslapokat. Abban az időben persze rengetegfajta képeslapot lehetett itthon is kapni. Ma már jóval szűkebb a kínálat, a mai gyerekek meg azt sem tudják, mi fán terem – mondta Sárosi István, akitől azt is megtudtam, hogy sokak elképzelésével ellentétben nem kell rengeteg hely a lapok tárolására. Ő is egy panellakás kisebbik szobájában tartja őket. Dobozokban persze, amelyeket gondosan tematizált, így tudja, hová nyúljon, amikor keres valamit. Földrajzilag válogatva, alfabetikus sorrendben fekszenek a képeslapok az A4-es méretű dobozokban Afganisztántól a Zöld-foki szigetekig bezárólag. Ezen belül pedig további bontásban városok, tájak szerint tárolja őket. Az általa kitalált rendszer, azt mondja, 98 százalékan jól működik.

A családja mindig támogatta a hobbiját, sosem kapott olyan mndatokat, mint pl. „amennyi pénzt már elköltöttél, abból házat is vehettünk volna!” – De hát mindenkinek van valami hobbija, nem? – kérdezi, majd hozzáteszi – ingyen meg nem adnak semmit! Határ azért van persze, egy-egy ritkább darabért vagy gyűjteményért sem ad akármennyit. Nemrégiben éppen egy 130 országból összejött, néhány ezer darabos gyűjteményt vett, amelyben olyan ritkaságok is találhatók, mint a Csendes-óceáni-szigeteken kiadott képeslapok. A Gyűjtemény legrégebbi darabja pedig 1892 környékéről, Lembergől (ma Lviv) való.

– A járvány előtti időkben évente tíz-tizenegy kiállítást is rendeztem, jellemzően könyvtárakba, művelődési házakba hívnak meg. De van olyan általános iskola, ahol állandó kiállításom van, ha lehet ezt így mondani, ugyanis az ottani mintegy ötven képeslapot néhány hetente cserélem. Ilyen értelemben tehát mindig új tárlat jön létre. Főként Fehérváron volt és van lehetőségem megmutatni a gyűjtemény darabjait, de vidékre is eljuttottam már – mondta a gyűjtő, akivel manapság már az is előfordul, hogy ha új képeslapokhoz jut, azokat inkább cseréli, vagyis egyes darabok ilyenkor

kikerülnek a gyűjteményből. Ezek sem lesznek persze az enyészeté, többnyire felajánlja őket tombolán a képeslapgyűjtő egyesületben, aminek a tagja.

BORSÁNYI BEA

Kiállítások a közelmúltban

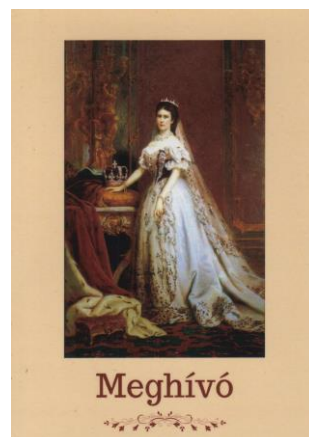
Steiner Józsefné
gyűjtőtársunk

Erzsébet, a magyarok királynéja című

képeslap-kiállításának a megnyitójára május 26-án került sor a Siklósi Térségi Könyvtár és Ismeretközpontban. A

tárlatot Kollár Csilla

művészettörténész, főmuzeológus, a Magyar Nemzeti Múzeum munkatársa nyitotta meg. A kiállításról a Baranya Megyei Hírportál (bama.hu) is megemlékezett.

Korábbi rendezvények

Az idei éves, kiállítással egybekötött egyesületi gyűjtőtálalkozónk Szombathelyen, 2022. július 15-16-án volt, amelyen ismét számos tag és néhány egyesületen kívüli érdeklődő is részt vett – mind a pénteki csereberén, mind pedig a szombati kiállítás megnyitón és az azt követő cserenapon.

A tavalyinál nagyobb létszám jött össze csütörtökre, már kora délután pótszékeket és -asztalokat kellett kihozni mindkét terembe. Minden évben van, aki vagy csak az egyik, vagy csak a másik napra tud eljönni, hogy a másoknak félretett lapokat elcserélje velük, váltson néhány szót a többi egyesületi taggal. Akad, aki a szombat miatt jön, hogy a megnyitón és a közgyűlésen vegyen részt, ezzel együtt idén a pénteki nap mutatkozott „erősebbnek”, ami a résztvevők számát tekintve.

A másnapi Vas Népe már le is hozott egy, a pénteki börzéről készült fotót (amelyen sokan magukra ismerhetnek) és az egyesület hétfégi programját népszerűsítő írást. Péntek délután ismét volt program is, noha most nem egy előadás keretében amit a legutóbbi alkalmakkor Nagy Attila debreceni gyűjtőtársunk tartott, aki most nem tudott eljönni).

Kiss Attila szombathelyi vonatkozású bélyegzésekből állított össze néhány tablónyt és mutatta be néhány szóban az ott lévőeknek, a kérdésekre is készségesen válaszolva, Ez a kiállított anyag a képeslapok egy színes és érdekes

kiegészítése-ként szolgált, amelyet ezúton is köszönünk!

Azt, hogy részben a Vas Népe írásának betudhatóan-e, nem tudjuk, mindenesetre a szombati kiállításmegnyitón ismét voltak új érdeklődők (leköpögjük: mindig vannak), bár az összlétszám sajnos közel sem volt rekordközel.

A kiállítás megtekintésekor azért jó volt látni, hogy minden korosztály képviselteti magát, és a sajtó egyes képviselői is hírt vitték az egyesületnek és a most kiállított tablónak.

(Abban, hogy a legfiatalabbak esetében közre játszik némi szülői, nagyszülői stb. ráhatás, semmi kivétlnivaló nincs, számos gyűjtő tevékenységében szerepe van egy jótékony rokonnak.)

Az éves közgyűlés alatt több mindenről esett szó a szokásos, éves költségvetést érintő napirendi pontokon felül, amelyek közül kettőt emelnénk ki. Az egyik a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége részéről egy felvetés, miszerint, ha mint egyesület szeretnénk csatlakozni hozzájuk, megtehetjük (beosz.hu). A tagsági felvétellel járó esetleges előnyökre, hátrányokra nézve egyetértés mutatkozott abban, hogy ez nem biztos, hogy érint,

vagy hogy kellene, hogy érintsen. Mindenesetre elnapolásra, vagy inkább „elélésre” került a kérdés.

A másik kiemelendő pont Galambos Ottóé, miszerint a hírlevelet fel lehetne használni új tagok toborzására is – hasonlóképpen a régi idők hírleveleihez, ahol az új tagok egy kis reklámot is kaptak a gyűjtési területeikhez, amikor az új szám közölte a gyűjtői tagságukat. Mindenképp megfontolandó, amihez bárki észrevételét szívesen vesszük!

Börzék, cserenapok

Szeptember 17-én Budapesten, az V. ker. Semmelweis u. 4. alatt (Háló Közösségi és Kulturális Központ) újraindul a szokásos nyári szünet után az egyik legrégebbi múltira visszatekintő cserenap, Gondos Béla szervezésében. Ahogy azt már korábban is említettük, a korábbi, V. ker. Molnár utcai – Erdélyi Magyarok Egyesülete – helyszín gyűjtőtálalkozók kapcsán már nem él.

A szervező vár minden kedves érdeklődő gyűjtőtársat!

—

Augusztus 27-én, szombaton kerül megrendezésre a MABÉOSZ szervezésében és annak székházában az idei országos gyűjtőtálalkozó, a jól megszokott képeslapos kínálattal.

A tavalyi évhez hasonlóan már külön helyszínen, de ugyanazon a napon a Temi Fővárosi Művelődési Házban (Budapest, XI. kerület, Fehérvári út 47.) alatt pedig az idei Budapesti Nemzetközi Numizmatikai Találkozó várja a szíves érdeklődőket, vélhetően szintén valamennyi képeslapos érintettséggel. Aki teheti, látogasson el mindkét helyszínre!

—

Zalaegerszegen szeptember 4-én, vasárnap tartják a soron következő regionális cserenapot az éremgyűjtők (korábbi tapasztalatok alapján képeslapos árusokkal és érdeklődőkkel egyaránt), a Keresztúry Dezső Városi Művelődési Központban.

—

Az éremgyűjtők honlapján (eremgyujtok.hu) olvasható információk alapján a szeptember 18-ára, a **soproni GYIK Rendezvényházban tervezett érembörze ELMARAD!**

Minden kedves gyűjtőtársunknak tartalmas börzékét és jó gyűjtést kívánunk, és továbbra is vigyázzunk magunkra!

Felelős kiadó: Kőszegfalviné Pajor Klára elnök MKL Szerkesztette: Papp Miklós 9700 Szombathely, Pf. 233. mobil: 20/2865806 email: pajor.klara@gmail.com honlap: www.kepeslapgyujto.hu
